

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

**РЕДАКЦІЯ
І АДМІНІСТРАЦІЯ:**
Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. шаян. 143.322.
Адреса для телеграм:
«Діло», Львів.
Гол. Редактор приймає від
11—12 год. передпопуднем
Рукописи не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА:
Місячно: в краю 300 золь.
За границею:
В Америці 1 долар, Франції,
Голландії, Бельгії 20 фр. фр.,
Італії 750 ал., Німеччині 750 ал.,
Швейцарії 3 шв. фр., Чехо-
словацькій 30 ч. к., Румунії 150
лей, Болгарії 750 лев, Австрії
750 ал. — Зміна адреси 1 золь.

Телеф. Редакції: 29-41.
Друкарні: 29-26.
**В СПРАВІ ОГЛОШЕНЬ
ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІ-
СТРАЦІ.**
**ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА
25 сот.**

Недостача видержаности.

Львів, 29. квітня 1929.

В цьому місяці пос. Целевич помістив на сторінках нашого органу низку статей про сучасний стан самоврядування на українській території під Польщею, покладаючи на основі урядових джерел дані про національний склад самоврядувань та загальні досягнення їх діяльності.

З оголошених даних довідуємося, що наша участь в існуючих самоврядуваннях є досить значна, хоч і не відповідає нашій загальній чисельности. І так на території Сх. Галичини (трьох східно-галицьких воєводств) на загальну кількість 86.607 сільських радних маємо 52 191 (60.1 проц.) українців: на Волині на 1.156 радних маємо 790 (68.2 проц.) українців, на Поліссі на 1.105 радних — 166 (15.1 проц.) українців та 672 (62 проц.) білорусів, не згадуючи мішаної території з її теперішніх адміністративних меж (Холмщина й Підляшя та Лемківщина). В більших містах Сх. Галичини на 864 радних маємо 117 (13.6 проц.) українців, а в менших на 4.802 радних 876 (20.4 проц.) українців. На північно-західних землях відсоток українських міських радних досягає 12 проц.

Без сумніву числді громадських виборів, переведених в 1926 р., можемо вважати наскрізь лояльними на території Сх. Галичини, а відносно на північних землях. В артерії самоврядного життя (права, тільки найнижчого ступня) влучено значну дозу своєї крові. Понад 53 тис. радних-українців у Сх. Галичині і понад 1.000 радних-українців (радних збірних громад, себ-то волостей і міст) на північних землях — це велика самоврядна армія. Можна уявити собі силу цієї армії, коли б вона мала тільки четвёртину свідомих самоврядних діячів та була кермована розумним і досвідним проводом.

На жаль, та величезна армія не є скупчена. Вона розпоршена, без керми і вітрил. Вона не має ніякої суцільної програми самоврядної діяльності, вона незв'язана спільними і загальними вищими інтересами, вона в кожному селі, в кожній місцевості заборознена своїми дрібненькими справами і рідко коли виходить поза горизонт свого села.

Очевидно, не є це виню розпоршених українських радних. Є це наслідок нашої невідержаности в достаточі послідовности. Громадські вибори в 1926 р. переведено під кличами пізнання матеріальної й духовної культури нашого села та ступеневі українській міста на українській національній території. Під тими кличами поведено маси до громадських виборів, поборюючи безчисленні перепони. Та з хвилею, коли вибори покінчилися, навіть значним успіхом у створенні умови, зникло зацікавлення змістом самоврядних справ.

Зпочатку говорилось про скликання зблду міських українських радних у Львові та повітових зблзів сільських радних в повіті, і оточилих децентрах, але на базачках скінчилося. Наші партії та кермана ними популярна преса не спромоглися на ніяку програму нашої діяльності в самоврядуванні, не зв'язали українських радних ніяким звеном спільної організації, навіть не піддали асесувати цілості української самоврядної політики. Тільки під часу до часу — то тут, то там — явився в пресі дрібні вістики й поразки на самоврядній темі, але тільки принагідно, прихвощем, — так сказатиб — на злобу дня. Деякі громадські ради на власну руку зробили деякі самоврядну політику (як нпр. Воля Якубова в Дрогобичині), але були це відокремлені виступи, які фактично більше спиралися на відрахунок, бо не мали планової діяльності політичних організацій, бо їх кроки не були скоординовані з аналогічною діяльністю кількох тисяч українських громад.

Не треба думати, що виробили суцільної програми нашої самоврядної політики та її здійснення заперили вже наші успіхи в існуючих самоврядних зблзнях. Очевидно, що ні! Знаємо, що наша самоврядна політика асесувала нестачу

ані перепони старості і вояводів, які сьогодні виконують функції вищих самоврядних чинників. Доказом цього є хочби поведінка волинського вояводи супроти незвичайно зльовляного дуцького соймаки. Означе, чи через те, що перепони й опір є неминучі, не треба нам уже нічого робити? Коли так, коли все має бути по старому, коли виборні громадські ради по суті мало чим мають різнитися від наказаних війтів й (менованих прибічників рад, то на-що й по-що було витрачувати енергію на підготовку й переведення громадських виборів?

На жаль, є це признака нашої владі, що ми апочатку запальюємося, снуємо великі й широкі плани, але скоро тільки проминає солом'яний вогонь, байдужіємо, лишаємо все на ласку божу і делімо нові плани, шукаємо нових емоцій. Остаточню вільно так поступати відокремленій людині, фантастам і поетам, але ніколи — збірним організаціям!

Мусимо зі себе викресати елементи видержаности й послідовности і вернути до занедбаної самоврядної діялки.

„Крайні уступки“ в справі репарацій.

Що заявила французська делегація?

Відомий французський журналіст Зауервайн публікує в амстердамській газеті „Телеграф“ сензаційну статтю під заголовком „Вихід з глухої вулиці“. Зауервайн каже, що він має спроможність подати до відома „крайні уступки“, які зробила французська делегація з-рові Шахтові.

Французькі делегати заявили Зауервайнові: „Ми готові далі переговорювати з д-ром Шахтом і урегулювати запропоновані нами річні сплати на основі нової схеми, а також заступити цифри, установлені нами з огляду на наші боргові сплати, свободнішими формулами. Однак в двох точках ми не можемо піти на ніякі уступки, а саме в справі одержання признаних на відбудову 13 міліярдів марок, а далі в справі принципу, на основі якого Німеччина зобов'язується покрити наші сплати до Америки. Це незмінне становище віртелів. Ми, французи, та наші співвітчизники зовсім не вимагаємо, щоб Німеччина при всіх обставинах зобов'язалася наперед платити 58 річних рат, з чого дві третини мали би йти до Америки, але ми хочемо одержати 13 міліярдів марок, а також покриття наших сплат до Америки“.

Крім цього французська делегація дасть д-рові Шахтові цілі вказівки щодо того, як здобути засоби на репарації і відкриє йому англіди на збільшення продуктивности німецького господарства. В цьому зв'язку найважливу роллю буде мати насамперед репараційний банк. До завдань цього банку може належати господарський розвиток Югославії, Румунії, Радянського Союзу й Китаю. Французький державний банк дав би до розпорядности репараційного банку кілька міліярдів франків. Коли американська автомобільна фірма „Дженерал Моторс“ може мати річно понад 200 міліонів доларів чистого анку, то чому репараційний банк не міг би при певних умовах давати бодай половину цього анку, як би він міг працювати грішми палатоних банків.

Pr. 116/29. Sąd okręgowy w Lwowie postanowił na posiedzeniu niejawnym po wysłuchaniu Prokuratora przy tymże Sądzie: a) zatwierdzić po myśli przepisów z art. 76-go rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 10. maja 1927, post. 393 Dzup. Nr. 13 dokonane dnia 22. kwietnia 1929 r. przez Starostwo Grodzkie we Lwowie zajęcie czasopiisma „Dziś“ Nr. 90 z dnia 23. kwietnia 1929 z powodu, że zamieszczone w nim czasopiism artykuły pt. „Protweżdzina sered rusynów“ zawiera w sobie znamiona występku z § 300 uk. by wydać po myśli przepisów z art. 77 cyfrow. rozporządzenia z dnia 10. maja 1927 rozstrzygnięcie tegoż redakcyjnego czasuopiisma nakaz, by orzeczenie niniejsze umieścić bezpłatnie w najbliższym numerze i to na pierwszej stronie pod rygorem następstw przewidzianych w art. 60-go rozporządzenia.
Lwów, dnia 23. kwietnia 1929 r. Malicki

Збіжжа, памя, худоба, господарские і татне знаряддя не не підлягає прикусові обмеження в П. З. У. В. — Обезпечуйте їх отже в планстві в Т-лі Взаїмних Обезп. „Дністер“ у Львові, вул. Руська ч. 20. 1929

Хто куди...

(Від нашого кореспондента.)

Львів, 23. квітня 1929 р.

Є річі, про які не можна не нагадувати час до часу. До таких річей належить нескоординована, неузгоджена праця наших культурно-освітніх і господарських організацій та установ на північно-західних землях. Що повіт — то окреме уявляє князівство, що діяч — то свої власні методи праці.

Покиньмо вся нашу роботу на згаданих діялках життя зосереджується в: 1) комунальних установах (гмінних і міських радах, соймаках і у вселіській раді), 2) „Просвітах“, 3) кооперації і 4) „Сільському Господарі“ (покищо в одному повіті). Здавалосьби, що на кожній з цих діялок робота повинна бути узгоджена щодо метод, засобів, напрямку, близької мети і кінцевої цілі. На жаль, нічого подібного не бачимо.

Візьмим „Просвіти“. До моменту закриття „Просвіти“ у Ковалі, Рівному й Дубні вони йшли в своїй роботі різними шляхами й посагувалися різними засобами, в залежності від осіб, як стояли на їх чолі від сторонніх впливів. Усі вони були відрізані духово одна від одної, не зніючи, що робить і як робить сусідка, які собі ставити найближчі цілі та як обминає ті чи інші труднощі й небезпеки. Про якийсь статутний зв'язок і не кажемо. В результаті маємо те, що на цих самітиках, штучно відокремлених стежках деякі з „Просвіт“ не витримали натиску зовнішніх сил і загинули. Частину вини за ці катастрофи поносять ті, що, заявши на себе роллю корабельних капітанів, не бажали користуватися ні досвідом, ні практикою керманців інших „Просвіт“, а тим менше — їхніми загальними напрямками, які дали їм можливість утриматися на поверхні життя.

Така сама відриваність помічається й під цей час. А може навіть і більша. Бо в найгірші часи енциції всеж таки було якесь життя, відбувалися спільні наради й обмін думок. В наші часи — часи „прихильности“ до українців і „підкування“ нашою культурою та добробутом, про якібу репресивні зблзи чи наради ніхто й не мріє. Все мовчить, бо благоденствує, а особливо в тих повітах, в яких зчинено „Просвіти“.

Такий стан відриваности й ізольованости відомно відбивається на культурно-освітній праці „Просвіт“, бо ніщо не підносить, не осяжує думок і не піднімає енергії. Помічається якесь загальне сонливість і пригніченість, що з міст передається вже й на села.

Подібно явище спостерігаємо й на господарському полі, хоч і в інших формах та розмірах. Кооперативний рух розвивається. Життя саме змушує селянство шукати якогось опори в своїй примитивній господарській формальності всі кооперативи, під доглядом інспекторату Р. С. К., працюють однаково. Але в самій, такби мовити, кооперативній побут знов такі окремі керманці, чи в різних повітах вносять різні забарвлення. І тому кооперативне життя різних повітів дедалі відривається, розуміється, не на користь загальної кооперативної справи.

І тут капітани кооперативних діялків не хочуть рахуватися зі своїми сусідами і планувати, куди очі глядять. Серед них є й просто отаманчики, яким особливо подобається планувати йонайдалі від своїх, по чужих водах, а навіть і під чужим реалізаційним прапором. Чинало їх уже розбіглося й загинуло. Але це отаманчиків не стримує. Ці отаманчики до якого широкого, загально-господарського плану не дорожать, і їм не даються. Але й серед солідніших діячів є багато таких, які теж мало думують про спільний план і готові від повном кожної емоціональної хвилянки кидатися то туди, то сюди, а навіть погрожувати розвитком господарського феоунту...

Але найбільше отаманів спостерігаємо в ко-
муністичних господарствах. Там українці, запрі-
жені в одну колесницю з представниками інших
національностей, цілковито губляться і планують
„куди вітер ве, без руля й без вітрила“. Куди їх
штовхне чужа хвиля, туди й котяться. Винятком
в деякій мірі може бути хіба лугський соймик, в
якому українці мають якусь лінію, уживають
завжди, хоч і не всі, рідної мови, й часом уміють
відстоювати права тих, хто їх туди післав. А про
те, що робиться по інших соймиках, краще й не
вгадувати. Нікчемність, невірність, нерозу-
міння ідеї самоврядування й... стид.

Міські ради майже цілковито опановані чу-
жим елементом. Причини двоякі: по перше й ін-
телігенція й міщанство цікавиться міським са-
моврядуванням значно менше, ніж селяни —
гмніни, а по друге наші люди при виборах зви-
чайно розбивалися на гуртки і провалювалися до
зера.

При поверх 80 проц. українського населення
за Волині українці в усіх гмніних радах повин-
ні мати більшість, а навіть і цілковитий україн-
ський склад. Але для цього треба вести вели-
ку роботу над зацікавленням селян громадською
господаркою і над підготовленням до неї.

Так само дає себе відчувати потреба й у під-
готовці нашої інтелігенції до праці в соймиках
і міських радах. Засобами до цього повинні бути
самоврядові зібрання, конференції, курси й нарешті
спеціальна література. А перш за все спеціаль-
ний часопис, присвячений справам самовряду-
вання. Потреба в такому часописі — наразі
визначно — є дуже велика. Коли взяти під ува-
гу кількість українців, які входять у різні орга-
ни самоврядування, то такий часопис, добре по-
ставлений, міг би, кажучи теоретично, істнувати.
Очевидно, колиб усі комунальні діячі його
передплачували. А поки-що є бажанням, щоб іст-
нуючі періодичні видання, особливо ж часописи
для ширших мас, уділяли більше місця справам
самоврядування.

Підводячи підсумок висловлених думок, тре-
ба підкреслити дві з них: про необхідність осві-
домлення наших культурно-освітніх і господар-
ських працівників у тому, що без ясного спіль-
ного плану і спільних метод праці ми не далеко
зійдемо, та в тому, що настав час спеціальної
підготовки до праці шляхом зібрань, нарад, обмі-
ну думок і друкованого слова.

Здається, потребу в цьому відчують усі.
Треба лише комусь взяти ініціативу в свої руки.
В. Островський.

Святкуймо без алкоголю!

Замість алкогольних напхків нехай з нагоди Праз-
ника Воскресіння Христового на святочному столі
кожної української хати і кожного українського ТОВА-
риства та забавного комітету красується артистично
вишитою карто „Рідної Школи“ завішана від
алкогольних напхків. Такі карти можна набути за
попередньою згодою дати (бодяй 2 зод.) в Кружку
або Головному Управі „Рідної Школи“ у Львові, Ринку 10.

ВОЛОДИМИР БІРЧАК.

БЕЗЖУРНІ ДНІ.

Оповідання.
(Продовження.)

— Хто такий? — спитав Грицько.
— Яко хто? Він, той ідіот! — лаяв Стецько
далі. — Послухай! Як жид забирає корову, я
пригадав собі, що коли ми входили через ганок
на приходство, я побачив на вікні порохом при-
сипаний підручник „Як лічити домашній скот“? Жид
брав корову, а я скочив на ганок — діясно
векнув там книжка, нерозуміна ще, а в сер-
дні відозва видавництва, що видає ту книжку:
„Ваша Вечесности — стояло там — анаючи,
що Ви сидите на селі й займаєтеся господар-
ством, осмислюєтеся вислати Вам цю книжку. На-
лежитість за неї просимо вислати долученням
чеком. Колиб книжка була Вам непотрібна, про-
симо нам її звернути“. Відозва була ще вперд
року, а він ні грошей не вислав, бо я чек лежав
ще коло відоави, ні книжки не звернув, ані й не
розстав, щоб подивитися, що в ній є. Я швидко
знайшов у ній: карбукул або суні і прочитав,
що суні не творять ніяких ран, це хороша кров,
наверш не виступає. Значить — тут не був кар-
букул. У першій хвилі я хотів показати цю
книжку пан-отцеві, хотів крикнути на жиду, але
потім отримав: помо! Як ти сидиш на селі і
господарюєш, а не уважавш потрібним і конче-
ним прочитати господарську книжку — нехай
тебе боги! Нехай тебе боги! Ножиком витяг я
тільки те місце, щоб тобі показати — і Стецько
показав Грицькові чорне на білому.

— Ну, так, так — промовив Грицько, чита-
ючи. — а мені це з чим іншим покрутилося! Так,
так, це не був карбукул. Вертаюся-може?

Таки захопили!

Горстні „руських“ віддано загально-національ-
но-бібліотечно-музейні цінності.

Нашим читачам уже відома справа бібліо-
течно-музейних цінностей, вилучених з-ром Іл.
Свенцицьким в Москві.

Після повернута тих загально-національних
скарбів, вивезених в 1915 р. нашими мискофіла-
ми спершу до Києва, а опісля до Ростова, мали
вони бути на основі умови виставлені якійсь час
в Нац. Музеї. Так стояла справа, коли д-р Свен-
цицький брав на себе важке завдання вилучити
непотрібні вивезені цінності. Але скоро тільки
скрині в бібліотечно-музейних цінностях най-
шлися у Варшаві, наші „руські“ заступили ін-
шої пісні. Вони вимагали негайного повернення
в їхні руки тих цінностей, зводячи завданню бо-
ротьбу з д-ром Свенцицьким і взагалі з україн-
ськими чинниками. Чого вони діялися? — Го-
сподь аніе. Але видно, що їм було не по нутру
навіть те, щоб спільна комісія у Нац. Музеї від-
чиняла скрині від загально-національним добром.

І після довгих заходів наші „руські“, за-
вдяки протекції у „власть імущих“ досягнули
свою мету. Як подає „Русский Голос“.

„справа музеїв Станіславського Інститу-
ту і Нар. Дому закінчена. Музеї вже повернено
їх законним власникам і вони знаходяться у
Львові в розпорядженні згаданих установ. Спра-
ведливості вимагає з признанням відмітити, що в
даному випадку оба уряди: польський і радян-
ський, від яких було залежним повернення музе-
їв, виявили багато коректності у відно-
шенні до наших установ. Польський уряд усім
силами співідавав у справі одержання музеїв.
З другого боку, як виявляється, радянський у-
ряд, опалившись з дійсним положенням
справ, не робив перенос“.

Виспівавши певні польському й радянсь-
кому урядам, „руський“ орган накидається на „де-
яких галицьких сепаратистичних діячів, близь-
ких до УНДО“, які — мовляв — відіграли в тій
справі „отрицательную роль“.

Не будемо над цим поки-що зупинятися.
Годиться тільки зазначити, що наших „руських“,
переслідуваних „сепаратистами“, такі „оборо-
ни“ польський уряд на спілку з радянським.

Заключення німецько-турецького роземного договору.

Турецький міністр закордонних справ Те-
вфік Рунді Бей, який довгий час перебував у
Берліні, виїхав до Риму. Конференції, які відбу-
валися підчас його побуту в міністерстві закор-
донних справ у Берліні, довели до закінчення
договору про німецько-турецький роземний суд.
Підписання договору має відбутися незабаром в
Ангорі.

— Ні, відповів Стецько. — Дурного і в цер-
кві буть. Ідемо далі!

— Чорт його бери! — махнув Грицько ру-
кою. — Ось видно вже Цапівку... Я прошу тебе,
мій друже, ти любиш розсказувати всілякі гуморе-
ски, щоб ти не адури і не оповідав Ксені тої тур-
ної історії... ну, а коронови...

— Один медик вкрав козух, а другий ко-
рову!

— Друже мій!

— І того не розсказувати, як Роман скинув
нає у ноці?

— І того ні. Я сам колись оповім... як буду
вже по слові, ну, як уже буде весілля, то можеш
оповісти. Хоч ні, — я сам це ліпше оповім...
Друже мій, дай мені на це твою руку!...

XXX.

В міру, як Грицько наблизувався до Цапів-
ки, ставав розмірний, задуманий.

— „Такої другої не було, нема і не буде на
цілому світі!“

І ось тепер ішов до неї, до свого божика —
несміяний, непевний, стурбований, аби не зах-
марила свого чола йому на привіт, а щоб ласкава і
привітна була до нього. Йшов зажурилий, а до-
корами совісті, що так прогрішився проти неї.
Перед вісьмома роками вперше пізнав П., захо-
пившись П. красою, та потім спроневався й і ось
тепер відчував, що мусів П. переблагати, перепро-
сити. П. одне слово могло розв'язати всю його ту-
ту, розв'язати всі хмари з його чола. Або навпаки!
Одне П. слово могло раз на все зробити його не-
щасливим!

Вже за першим разом, коли був у неї, від-
чув, що вона йому не вірить, хоч може йому й не
протина. І в своїй уяві укладав тепер, як сер-
дечно, щиро стане він П. просити, перепрошува-
вати. Вияснюватиме їй, чому то любить він ніби

3 американських наукових дослідів.

Як довго істнує на землі людський рід?

Цьогорічний конгрес американського філо-
софічного товариства обговорював питання пре-
те, як довго істнує на землі людський рід. На
щому конгресі виступив в рефератом відомий а-
мериканський історик і археолог Брістед, про-
фесор університету в Шікаго й голова американ-
ського Східного Інституту. Цей Інститут вислав
тепер шість археологічних експедицій, які пе-
реводять розкопки на просторі від берегів Чор-
ного моря до берегів Нілу. Професор Брістед
казав, що археологічні розкопки в Єгипті довели,
що люди істнували там сотні тисяч літ тому, а
можливо, що навіть мільон літ тому. Цікаво за-
значити, якими засобами розпоряджаються аме-
риканські наукові Інституції. На конгресі повідом-
лено, що американське філософічне товариство
одержало спеціальний фонд у висоті 2 і пів міль-
йонів доларів для дослідів про повстання люд-
ського роду.

Знову соціалдемократичний кабінет в Данії.

Виборча перемога данських соціал-демократів і
радикалів.

Нові вибори до парламенту в Данії дали пе-
ремогу соціал-демократам і радикалам. За со-
ціал-демократів подано 593.235 голосів і вони
одержали 61 місць в парламенті, за буржуазну
лівицю 409.146 голосів (43 послів), за радикалів
151.729 голосів (16 послів), за консерватистів
233.868 (24 послів), за союз правих 25.795 (3 по-
сли), а за комуністів лише 3.655 (жодного посла).

З уваги на такий вислід виборів дотеперіш-
ній кабінет консерватистів з міністром-президе-
нтом Мадсеном Мігдалом на чолі подався до ди-
місії. Король прийняв димісію і поручив прем'є-
рові тимчасом вести справу далі. Не підлягає
сумніву, що новим прем'єром стане знову со-
ціал-демократ Стаудінг і що більшість в кабінеті
матимуть соціал-демократи.

По широкому світі.

Представники європейських держав у Ки-
таю після порозуміння з китайським урядом
признали неважним договір з 1919 р., який за-
бороняв європейським державам постачати до
Китаю зброю та амуніцію.

Англійський король сам розвіяє парламент
і проголосить нові вибори до нього.

Генеральний секретар Ліги Націй, Дрюмон-
виреатський запропонував португальським ури-
дом до Лізбони у товаристві директора політич-
ної секції Сугімура.

У Бомбею страйкує в прядільнях 130.000 ро-
бітників.

інші, писав до них пісні. Так, писав! Але вже
давно пізнав він, що тільки П., одну-єдину мо-
же любити, більше нікого! А що здавалося йому,
що не була йому привітна, то він з глибокого жа-
лю відійшов і шукав другої, що хоч в сотні части
була б на неї подібна. Нераз йому здавалося, що
вже таку знайшов, та приглянувшись ближче,
бачив, що вона не має й тіні тих примет, якими
повна душа Ксені. Ось так скитався він довго,
аж нині знову вертає до неї, покаяний, із тим
глибоким переконанням, що вона одна для нього
на цілому світі! Вона одна, вимріяна в його дум-
ках, в його снах, найкраща над усі! Така непра-
ступна, найлюбіша зі всіх.

Ось так думав Грицько, йдучи до неї.

Сонце вже заходило. І знову застав П., як ве-
чером підливала квіти в малому городі пере-
хатою. Звітався, подаючи руку. Правда, його о-
горили такі жалості і така туга і така сильна
філа любови до неї, що хвиля — і був би при-
пав до її рук, і був би цілував її, і може був би
плавав, як мала дитина, а може був би любив-
ся нею — чи зрештою він знає, що він був би
робив? На-силу стримався.

— Ось знову застали ви мене при квітах,
та нині ковалочки я вже не перевернула! — про-
мовила Ксенія, з висот зносячи його на землю.

— Я приїхав — пояснював Грицько, — бо
у вас, панно Ксеню, забув усі свої поезії.

— Е, е! Я попустила собі навіть прочитати
їх, а потім сховала, зберегла. Прошу, заходьте.
Татка ще нема, а мамця в кухні. У нас запра-
таткової їмени, багачко гостей буде у нас
завтра на обід. Буде вся сметанка з нашої Ца-
півки. Дозвольте, що попрохую мамцю...

З П. їв бачив, що була йому рада. Майже
тішлася, що приїхав знову.

(Продовження буде.)

гадував чи двічі, тоді вистане відшити лише півтора даного поля. Всі ці видатки, звичайні з витовченням вишивок і поштовою оплатою, звернувши висилаючому на бажання негайно. Даліше заявляю, що наразі всіх співробітників та інформаторів поміщу з правдивою діяльністю в альбомах та в кожноточасному черговому комунікаті.

Прибавку до цієї колекції я використовую вже тепер відповідно. Саме на дніх віддан до друку дві свої більш статті в ділянці українського народного мистецтва, де основним джерелом моїм була власна збірка. Враз із ними я хотів надати кілька серій листівок із репродукціями наших найкращих писанок (у графічному відношенні в Кракові), але одні значущий громадянин відраді мені. Він звернув увагу, що наші суспільні вихисновували таке видавництво, підробляючи всі зразки на свій лад і збогачували тим чином власку орнаменту, як відомо, дуже бідну. Щойно репрезентативно видали альбома, зчислені в головній мірі на абут за кордоном, будуть справжнім документом, якого ніхто не поважиться ужити до подібних цілей. Але на це треба придати дуже багато матеріалу, щоб публікація була вичерпуюча. І тому прошу громадянство до співпраці зі мною!

Врешті подаю короткий звіт зі збірки за останній рік. В цьому часі я закупи в кількох округах цілу низку партисних вишивок і різних предметів домашнього промислу безпосередньо, або при допомозі інших осіб. Даром прислали мені дуже цінні річі такі Вп. Палі і Панове: 1) о. крил. Володимир Д. Саловський у Львові — колекцію писанок (12) феноменальної писанчарки Ірини Біляської зі с. Горозиловиці; 2) гр. кат. парохіальний уряд велику збірку вишивок і писанок (а Новоселіці) професора Юлія Зілинського в Кракові — вибрані писанки в галті зі с. Кресне; 4) Ярослава Смикова — вишивки зі с. Жовців; 5) радникова Порайкова в Станиславові — збірку гупульських писанок; 6) Евдокія Стахова — нову колекцію вишивок зі с. Лаза-рівки; 7) Євгенія Лепкіна в Кракові — вишивки з Рогатинщини і Березанщини (підроблені); 8) Філа Дідухівна — збірку дуже вартісних, давніх вишивок (60) із с. Рувів; 9) Одарка Бриковичівна в Кривенькім — вишивку (копію) зі сорочки Подуботівна в буковинській галті (відроблені); 10) Теодозія Котис — зразки (44) азбильних давніх вишивок зі с. Чистогорб; 11) Марія Гулянківна — писанки зі с. Залуче (окр. Коломия); 12) Ярослава Винишівна — колекція писанок із Косова; 13) Степан Кордуба в Тернополі — вибрані вишивки зі Стрийщини (43) в деяких сіл перемиської округи та велику скількість писанок із 11-тих східногаліцьких повітів; 14) д-р Володимир Безушко в Бориславі — збірку прегарних писанок (34) зі Сокальщини і Перемишчини; 15) Ярослав Генік Березовський — писанки з Березова (Гуцульщина); 16) дир. Іван Герасимович у Львові — колекцію писанок (30) з Космача, Жабі і Заріча біля Делятина; 17) Степан Чепелівський — вишивки з Медичівки; 18) Софрон Добрянський у Кракові — прекрасні писанки з Космача; 19) проф. Станислав Якубовський (поляк) у Кракові — дуже давні вишивки і світлиці народної поші зі с. Репушини; 20) д-р Мiron Ляшківський у Пузавах — світлиці народних стрій зі с. Ланчин. Всім їм складаю, покищо на цьому місці, свою щирю подяку. Але найбільшу вдячність почуваю для Хв. Редакції „Діла“ за безкорисне поміщення моїх статей-відозв на своїх сторінках, що видали досі такий багатий успіх!

Даміан Горнякiewicz.

ВІДУКИ ДНЯ.

ПРИВИКАІ

Привичка стає другою натурою — сказав один філософ, коли замість у бюрі, опинився в шинку.

З того часу цей висказ став, приповідкою!

Привичка стає другою натурою... Наприклад: Привичка являє інституція давати датки на різні цілі... Скаже хтось: Як можна привикнути до датків? Чому ні! Привикав чоловік до податків у державі, до видатків дома, а надатків на концертах — чому не має привикнути інституція до датків на публічні цілі? Тому місяць я може і сам не був у таке повітря, але тепер знаю напевно, що так є.

Возьмім ще другий приклад: насу якоїсь інституції.

Раз-у-раз підходять до тієї каси люди...

— Прошу на „Рідну Школу“! Каса відчиняється і з неї мандрує даток.

— Прошу на „Прогресс“!

Даток мандрує.

Прошу на „Інвалідів“!

Мандрує...

— Прошу на „Український Город“!

Даток...

Врешті:

— Прошу на...

Вже мандрує.

І не дивиниця! Каса так привикла до датків, що на слово: „прошу“, — відчиняється і платить. А тепер ще третій приклад: До деяких наших діячів, що мають дещо спільного з касами, зашлю недавно кураор.

— Proszę na „Związek Strzelecki“!

— Привичка, це друга натура — сказала собі каса, відчинилася і дала даток.

Не цікаво, думаю, хто були ці діячі, але цікаво, як вони залотують цю жертву: чи як даток від себе, чи як податок, чи як видаток на репрезентацію?

Коли на репрезентацію, то крім „Związku“ дуже надається на те ще й „Т-во Письменників і Журналістів ім. І. Франка“ (підкладкова книжочка 1141. „Земельний Банк“, Львів), що отсим подаю до ласкавого відомо.

Галактіон Чіпка.

Не забувайте!

День за днем зближується хвиля, коли „Т-во письменників і журналістів ім. І. Франка“ мусить заплатити більшу половину ціни купця за куплену в Янінім хату з площею. Решту ця ціна купця виноситься кругло 1.800 дол. Як на наші відносини, а особливо як на відносини наших робітників пера, є це сума дуже поважна. Не маючи змоги вивязатися із прийнятих зобов'язань, „Т-во письменників і журналістів“ звернулося до громадянства з проханням прийти йому з допомогою.

Та, на жаль, той поклик найшов досі слабкий відгук, не вважаючи на розсилку кількох тисяч листів і оголошення відозв у нашій пресі. Число жертвodawців на протязі майже року досягло досі 102 осіб та установ, а зложена сума (не рахуючи пожертв наших центральних установ, зложених осяєю мин. року при заплаті першої рати) досягла кругло 250 дол. До 1.800 дол. ще дуже далеко!

„Т-во письменників і журналістів“ відкликала до нашої інтелігенції. Правда, вона обтяжена й перетажена національними податками. Але чи така мета, як допомога, робітникам пера, допомога одиоразова, може найти відгук лише у 102 жертвodawців (враховуючи в те й центр. установи)? Будь-що-будь — це було б таке сумним свідомством розуміння служби робітників пера у нашої інтелігенції.

„Т-ву письменників і журналістів“ вдалося відсунути речинище заплати другої рати на три тижні (до 20. травня). Треба сподіватися, що на протязі того часу наша інтелігенція поспішить з більшими жертвами на оселю робітників пера.

Не забувайте, що в недалекому часі маємо заплатити 1.800 дол.!

Дивогляди.

Як малий Морис уявляє собі революційний вечір.

Львівська „Рада“, що попала зі своїми редакторами під революційний омофор, мов Пилат у „вірую“, кожний раз, коли пічне горочити про революційні ідеї — воскресє з гробу великих революціонерів, які... встали з дна, щоб побачити своїх нових апостолів з Вулиці Пласудського 21. В останньому числі „Ради“ є динамітова стаття з нагоди концерту наших культурно-освітніх установ у Шевченківські роковини.

„Ці установи — пише Рада“ — дали ще один вияв свого абсолютного(!) розбрату (чудесне українське слово) з ідеологією українських народних мас: назвали імена революціонерів Т. Шевченка до маніфестації... безсоромно, рабського плазування.

Ось деякі з аргументів автора тої статті: „З програми поусувано все, що могло хоч трохи нагадувати „політику“. Усунено бюст Шевченка, усунено деклямацію, не признають навіть заповісти, щоб при „Заповіті“ публіка не вставала. Розуміється, що признають також про традиційне відслідвання національного гимну“.

Великий це клопіт, коли за таку статтю сідає панок, що ще недавно творив гурток молодих католицьких письменників, а інші члени редакції такої газети формували довгими роками свій світогляд в атмосфері колінопреклонення перед Франком Йосифом I. Тоді революція плаується їм постійно з бюстом, деклямацією і традиційним гимном. Без цього нема революційного свята. З Шевченка зникає „Раді“ така сама традиція, що і з Ленином: портрет, деклямації і „традиційний“ гимн на „габ-а-а!“ або „сміно!“.

НОВИНКИ

— Весна підходить поволі. При кінці квітня починаємо мати зовсім нормальну температуру, коли згодомось, що цьогорічна весна спінілася на місяць. Ранок є загінний, у полудне вишрєє сонце, а над вечір приходить холод. Загальна температура на протязі дні нагріється між zero і 7 степ. тепла. Погода все ще химерна.

— Особисті вісти. Консуль Союзу Радянських Соціалістичних Республік у Львові Г. Лапчинський виїхав 28-го квітня на 2-тижневу відпустку.

— Поїздка наших кооператорів на Бел. Україну. В п'ятницю вечером 26. ч. м. виїхала до Києва на з'їзд „Сільського Господаря“ та на відкриття Кооперативного Музею група наших кооператорів зі Львова. Між ін. виїхали: інж. Павличківський, пос. Лущий, дир. С. Герасимович, дир. Колтунюк, дир. Ю. Шепарович, дир. Коренець, дир. Мудрик, інж. Храпавий та інж. Чижовичівна. Представники наших кооперативних установ побудуть на Бел. Україні ок. 10 днів і відвідають кооперативно-господарські установи не тільки в Києві, але й у Харкові.

— Нові члени-опікуни стрілецьких могил. Зложили в Філії Т-ва Охорони Воєнних Могил у Станиславові по 35 зол. титулом опікунства над одною могилою (окінчення): 451. Д-р Олій Олєсницький, 452. Д-р Мих. Козак, 453. Петро Ротинський, 454. Маслосюз (відділ Станиславів), 455. Вол. Дутка, 456. Нот. Ст. Левицький, 457. Олекс. Мельникович, 458. Т-во „Священіца Поміч“, 459. Ів. Четух, 460. Осип Маркія, 461. о. Теоф. Прийма, 462. Вол. Свістель, 463. Нот. Ів. Строщий, 464. Вол. Яцикевич, 465. Павло Трач, 466. Ант. Осипів, 467. Вол. Сабат, 468. Петро Підлущий, 469. Пет. Фесюк, 470. Григ. Бриндзей, 471. Ів. Вишницький, 472. Ром. Богачик, 473. Прок. Погрібний, 474. Ів. Петраш, 475. Вол. Масгос, 476. Українська Міщанська Каса, 477. о. Теод. Матейко, 478. Український Нар. Театр ім. Тобілевича, 479. Ка. Кульчинський, 480. Українська Книгарня і Базар, 481. Лесь Ткачук, 482. Т-во „Зоря“, 483. проф. Г. Тимошук, 484. XII. пластовий курінь, 485. Стан. Рубчак, 486. Ілько Попович, 487. о. Мих. Гаушеский, 488. Т-во українських залізничників „Нар. Дім“, 489. о. дек. Ю. Гріняк, 490. Д-р Нат. Полотнюк-Пристаєва, 491. Гр. Онуферко, 492. Д-р Мих. Соневицький, 493. Вол. Тимцюрак, 494. Теод. Жаровський, 495. Д-р Ів. Матішевський, 496. Стан. Мірчук, 497. Ів. Сморинський, 498. Ст. Малецький, 499. V. кл. української гімназії, 500. VI. кл. української гімназії.

— Охороне шіплення віспи починається у Львові 1-го травня і триватиме аж до кінця червня. Обов'язані шіпнитися усі річні діти, уроджені від 15. лютого 1928 до 14. лютого 1929 р. і всі діти уроджені від 1-го січня до 31. грудня 1922, всі діти, що мали шіпнитися у 1928 р., а не шіпнілись і всі особи, що ще не шіпнілись у минулих роках з ріжних причин. Можуть також шіпнитися усі з власної волі. Шіплення є безплатне щодня з вимком свят в 5. год. попоз. для дільниці I. у школі вул. Зелена 10., дільниці II. у школі св. Анни 2., дільниці III. у школі Мартина ч. 6., дільниці IV. у школі Личаківська 167., дільниці V. вул. Рутівського 11., дільниці VI. вул. Сапінги 11. Шіплення є обов'язкове; особи, що не оголошаться, а не виправдаються, наражені на відповідальність згідно зі законом.

— Який буде врожай. Президент центрального хліборобського товариства у Варшаві в газетнім інтерв'ю сказав, що коли йде про озимину, то гостра зима не зашкодила їй, зате безрезневий холод і квітневі приморозки без сумніву можуть відбитися на цьогорічному врожаї. Пізна весна спініла теж роботи в полі, які в нормальних умовах повинні вже бути покінчені. Тепер тяжко ще ставати якісь гороскопи. Нпр. минулого року, хоч засів з весною були дуже марні, літо вирівняло всі недостачі, спричинені в зимі й весною. Таке може бути й цього року, хоч під цю пору положення не дуже добре. Щодо врожаю бараболі, треба побоюватися, що наслідком великих снігів, які покривали високою верствою ями із закопаними бараболями, багато бараболі могло зіпсуватися наслідком надмірного тепла в ямах. Це могло би спричинити недостачу бараболі на передпівку.

— Радіо в польських поїздах. У половині травня будуть уже функціонувати радіові антени в поспішних поїздах Варшава-Краків. Перед заїздом радіо в поїздах робили довгі спроби.

— Розпорядок про грошеву лхву. Керівник міністра скарбу Матушевський і міністр справедливости Нар підписали розпорядок про грошеву лхву. На основі того розпорядку максимальну границю маєткових користей, які осягається при кредитах, підвищено з досі обов'язуючої стоїи 12 проц. на 13 проц. для всіх без винятку банкових підприємств. Рівночасно державні і приватні банки піаносять проц. стопу від банкових вклад.

В друкарні Видавничої Служби "Наша Україна". Львів. Ринок ч. 10.